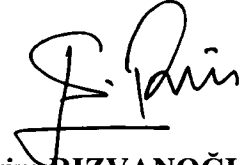

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İktüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

İstanbul ili Çatalca ilçesi İhsaniye Mahallesi'nde, 231 hektarlık orman ve tarım arazisini kapsayan alanda kuvars kum ocağı ve yıkama-kurutma tesisi kurulmasına yönelik Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci 26.09.2025 tarihinde başlatılmıştır. Proje sahası orman ve 2/B arazisi niteliği taşımakta olup, içerisinde Dikimce Deresi ve derenin mevsimsel akışlı yan kolları yer almaktadır. Ayrıca alan, İstanbul'un içme suyu kaynakları açısından kritik önemdeki Büyükçekmece Barajı su havzası ve koruma alanları içinde kalmaktadır.

Çatalca Belediyesi'nin görüşünde; proje alanının bir kısmının tarımsal niteliği korunacak alanlarda kaldığı, bu nedenle toprakların verimsizleşmesinin ve azalmasının ciddi bir tehdit olduğu ifade edilmiştir. Azalan bitki örtüsü ve su yetersizliğiyle birlikte erozyonun artacağı, bunun da kırsaldan kente göçü hızlandıracağı belirtilmiştir. Bu gelişmelerin tarım alanlarının üretimden kopmasına ve mutlak, özel ürün, dikili ve sulu tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasına yol açacağı vurgulanmıştır.

Belediye ayrıca, proje faaliyetleri sırasında yollar ve orman alanlarında bozulmaların yaşanacağını, kamyon trafiğinin bölge ulaşımını olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Araçların geçişiyle oluşacak titreşimin yeraltı suları üzerinde baskı yaratacağı, gürültünün yaban hayatını olumsuz etkileyeceği, toz emisyonlarının ise bitki örtüsü üzerinde biyolojik yaşam döngüsünde tahribata yol açacağı dile getirilmiştir. Bu etkilerin, mahalle halkını doğrudan olumsuz etkileyeceği açıkça ifade edilmiştir.

Belediye değerlendirmesinde ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56. maddesine atıf yapılarak; herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmenin ve korumanın devletin görevi olduğu hatırlatılmıştır. Tüm bu gerekçelerle söz konusu projenin, meri plan kararları ve temel çevresel koruma ilkeleri açısından uygun bulunmadığı belirtilmiştir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) de proje sahasının Büyükçekmece Barajı'nın uzak mesafeli koruma alanında kaldığını, barajın kapasitesi ve jeolojik yapısı üzerinde risk oluşturduğunu belirterek olumsuz görüş bildirmiştir.

Tüm bu kurumsal uyarılara rağmen ÇED sürecinin başlatılmış olması; İstanbul'un su güvenliği, tarım alanlarının korunması, doğal yaşamın devamlılığı ve halk sağlığı açısından ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 26.09.2025 tarihinde ÇED süreci başlatılan Çatalca İhsaniye Mahallesi sınırlarındaki proje için Çatalca Belediyesi ve İSKİ'nin verdiği olumsuz görüşler neden dikkate alınmamıştır?
2. Proje alanının Büyükçekmece Barajı uzak mesafeli koruma alanında kaldığı açıkça ortaya konmuşken, içme suyu kaynaklarını riske atacak bu süreç hangi gerekçelerle başlatılmıştır?
3. İçme suyu havzalarının korunmasına ilişkin İSKİ Yönetmeliği ve İçme Suyu Havzaları Koruma Planı hükümleri bu süreçte neden uygulanmamıştır?
4. Dikimce Deresi ve yan kollarının bulunduğu bu alanda maden faaliyetlerinin başlaması, bölgedeki su ekosistemini ve içme suyu güvenliğini nasıl etkileyecektir? Bakanlığınız bu riskleri önlemek adına hangi bilimsel ve hukuki değerlendirmeleri yapmıştır?
5. Çatalca Belediyesi görüşünde açıkça vurgulandığı üzere, proje nedeniyle tarım topraklarının verimsizleşmesi, erozyonun artması ve kırsaldan kente göçün hızlanması gibi sonuçlar öngörülmektedir. Bakanlığınız bu sosyal ve ekonomik etkileri dikkate almış mıdır?
6. Tarımsal niteliği korunacak alanlarda mutlak tarım arazilerinin, özel ürün arazilerinin, dikili ve sulu tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanılmasını yasaklayan mevzuata rağmen bu proje nasıl ilerletilmektedir?
7. ÇED sürecinin ilerletilmesi, yerel yönetimlerin ve su idaresi kurumlarının görüşlerinin yok sayılması anlamına gelmiyor mu? Bakanlığınız bu sürecin Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan "sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı" ile çelişmediğini mi düşünmektedir?
8. Çatalca'da son zamanlarda faaliyet gösteren kum ocaklarına her geçen gün yenisi eklenmektedir. Bu projeler sonucunda ilçede orman varlığı, tarım toprakları, su kaynakları ve halk sağlığı üzerinde kümülatif (birikimli) etki ölçülmekte midir? Bakanlığınız, Çatalca genelinde madencilik faaliyetlerinin bütüncül etkilerini değerlendiren herhangi bir çalışmaya sahip midir?